

Nationella riktlinjer för vittnesstödsverksamheten

INNEHÅLL

Inledning	5
Vad är vittnesstödsverksamhet?	5
Regeringsuppdraget	5
Syftet med nationella riktlinjer	5
1. Rollfördelning mellan de ansvariga aktörerna	7
Brottsoffermyndigheten	7
Domstolsverket och domstolarna	8
Brottsofferjourernas Riksförbund	8
Brottsofferjourerna och andra lokala ideella föreningar	9
2. Grundläggande krav för att bedriva vittnesstödsverksamhet ..	10
3. Vittnesstödetts roll och uppgifter	11
4. Vittnesstödsamordnarens roll	12
5. Rekrytering	13
6. Utbildning	14
7. Tystnadslöfte	15
8. Samarbeta	16
9. Vittnesstödsrum	16
10. Säkerhet	17
11. Ledning och stöd	17
12. Finansiering av vittnesstödsverksamheten	18
13. Verksamhetsuppföljning	20
14. Om problem uppstår	21
Kontaktuppgifter	23

INLEDNING

För många brottsoffer (målsägande) och vittnen innebär kallelsen till en förhandling den första kontakten med en domstol. Alla vet inte hur en förhandling går till och det är vanligt att känna oro. För att skapa större trygghet för målsägande och vittnen finns det vittnesstöd vid tingsrätterna och hovrätterna i Sverige. Vittnesstödsverksamheten bidrar till lugnare och tryggare målsägande och vittnen och leder i förlängningen till både ökad rättstrygghet och rättssäkerhet.

Vad är vittnesstödsverksamhet?

Vittnesstödsverksamheten erbjuder målsägande och vittnen medmänskligt stöd och praktisk information i samband med en domstolsförhandling. Den bedrivs i huvudsak på ideell basis och i de flesta fall av den lokala brottsofferjouren. På några orter bedrivs vittnesstödsverksamhet av andra ideella föreningar och på en ort av Brottsoffermyndigheten. Verksamheten är väl etablerad.

Regeringsuppdrag

Den första vittnesstödsverksamheten i Sverige startades av Brottsofferjouren i Växjö 1995. Verksamheten spred sig sedan snabbt till andra orter i landet. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket har i uppdrag av regeringen att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid landets samtliga tingsrätter och hovrätter. För mer information om uppdragets innehåll och de olika aktörernas roller, se avsnitt 1.

Syftet med nationella riktlinjer

Vittnesstödsverksamheten bedrivs av ideella föreningar med skilda förutsättningar och olika sätt att arbeta. För att vittnesstödet ska bli likvärdigt oavsett var i landet man befinner sig

behövs nationella riktlinjer.¹ På så vis kan alla verksamheter få en gemensam grund att stå på. Riktlinjerna ska ses som ett stöd för alla inom vittnesstödsverksamheten, men är inte bindande. I första hand riktar de sig till alla som arbetar direkt med verksamheten, t.ex. enskilda vittnesstöd, vittnesstödssamordnare och domstolar, men kan även vara till nytta för samverkansaktörer som åklagare och advokater samt allmänheten.

Brottsoffermyndigheten ansvarar för att ta fram och fastställa de nationella riktlinjerna. Arbetet sker i nära samarbete med Domstolsverket och Brottsofferjourernas Riksförbund. Ett antal vittnesstödsverksamheter och domstolar har beretts tillfälle att lämna synpunkter på riktlinjerna, liksom Samverkansgruppen för brottsofferarbete.²

1 I rapporten Vittnesstöd, som Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket lämnade till regeringen den 1 oktober 2008, föreslogs att myndigheterna ska ta fram nationella riktlinjer för vittnesstödsverksamheten i samråd med Brottsofferjourernas Riksförbund.

2 Samverkansgruppen arbetar med att synliggöra och medvetandegöra brottsoffers problem och situation och består av representanter från Brottsofferjourernas Riksförbund, Brottsoffermyndigheten, Barnens Rätt I Samhället, Domstolsverket, Nationellt centrum för kvinnofrid, Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade, Rikspolisstyrelsen, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Rädda Barnen, Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund, Sveriges advokatsamfund och Åklagarmyndigheten.

1. ROLLFÖRDELNING MELLAN DE ANSVARIGA AKTÖRERNA

Brottsoffermyndigheten

Brottsoffermyndigheten arbetar för att främja alla brottsoffers rättigheter och uppmärksamma deras behov och intressen. Myndigheten har rikstäckande ansvar för tre områden: brottsskadeersättning, Brottsofferfonden och att vara ett kunskapscentrum för brottsofferfrågor. Myndigheten har det övergripande ansvaret för vittnesstödsverksamheten. Ansvaret omfattar samtliga vittnesstödsverksamheter.

Brottsoffermyndighetens ansvar innebär att verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid tingsrätterna och hovrätterna och att den håller god kvalitet och utvecklas. Det sker genom att myndigheten följer vittnesstödsverksamheternas arbete och gör kvalitetsuppföljningar. För detta krävs god kontakt med vittnesstödssamordnarna. Myndigheten ansvarar därför också för att genomföra utbildning för dessa. Dessutom ansvarar myndigheten för frågor som rör utbildning av vittnesstöd i de verksamheter som inte bedrivs av lokala brottsofferjourer och fungerar som stöd för dessa. På en ort är vittnesstödssamordnaren anställd av Brottsoffermyndigheten, varför myndigheten är direkt ansvarig för den verksamheten.

Brottsoffermyndigheten ska ha en kontaktperson för vittnesstödsverksamheten med uppgift att arbeta med utvecklings-, kvalitets- och utbildningsfrågor samt information. Kontaktpersonen ska svara på frågor som rör verksamhetens kvalitet och utveckling, samordnarens roll samt allmänna och principiella frågor om verksamheten.

Domstolsverket och domstolarna

Domstolsverket är en statlig myndighet som fungerar som serviceorganisation till domstolarna i landet. Domstolsverket ska verka för att det finns praktiska förutsättningar för att bedriva vittnesstödsverksamhet, vilket bl.a. sker genom att utbilda personal vid domstolarna om verksamheten och utveckla domstolarnas databaserade verksamhetsstöd Vera. Domstolsverket ska ha en kontaktperson, som arbetar nationellt med frågor som rör de praktiska förutsättningarna för att bedriva vittnesstödsverksamheten.

Varje domstol är en egen myndighet och självständig gentemot Domstolsverket i den dömande verksamheten. Domstolarna bör tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för vittnesstödsverksamheten och i kallelsen till förhandlingen informera målsägande och vittnen om att vittnesstödsverksamheten finns. De bör även förmedla för vittnesstödsverksamheten relevant information om kommande förhandlingar. Vid varje domstol bör det finnas en kontaktperson, som bl.a. kan samarbeta med vittnesstödssamordnaren när det gäller informationsfrågor.

Brottsofferjourernas Riksförbund

Brottsofferjourernas Riksförbund består av drygt 100 lokala brottsofferjourer, som var och en är en egen ideell förening. Föreningarna är religiöst och partipolitiskt obundna. Riksförbundet ger bland annat stöd och service till de lokala jourerna och bedriver opinionsarbete för brottsoffers rättigheter.

Huvuduppgiften för en lokal jour är att ge medmänskligt stöd och praktisk vägledning till dem som drabbats av brott och deras anhöriga samt vittnen. Arbetet utförs av ett antal ideellt arbetande stödpersoner och vittnesstöd. Cirka hälften av jourerna har en anställd stödpersons-/vittnesstödssamordnare. Finns inte anställd personal sköts samordningen ideellt. De lokala jourerna är självständiga och beslutar om sin verksamhet inom ramen för

fastställda stadgar för Brottsofferjourernas Riksförbund och de lokala brottsofferjourerna.

För de vittnesstödsverksamheter som bedrivs av lokala brottsofferjourer ansvarar Brottsofferjourernas Riksförbund för att grund- och vidareutbildning genomförs utifrån överenskomna riktlinjer och kvalitetskrav. I sin verksamhet erbjuder Brottsofferjourernas Riksförbund stöd, utbildning, kvalitetsutvecklingsåtgärder och informationsmaterial till sina föreningar. Det ska finnas en person på riksförbundet med särskilt ansvar för vittnesstödsverksamheten. Denna person ska fungera som kontakt för lokala brottsofferjourer och vittnesstödsamordnare samt arbeta med stöd i verksamhetsutveckling. Dessutom kan kontaktpersonen bistå med hjälp med utbildning och rådgivning kring riktlinjer, till exempel om en deltagare i en grundutbildning är lämplig som vittnesstöd eller inte. Kontaktpersonen ska också sköta det huvudsakliga samarbetet med Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket.

Brottsofferjourerna och andra lokala ideella föreningar

Vittnesstödsverksamheten vilar i huvudsak på lokala ideella krafter, vilka därigenom har en avgörande roll för att verksamheten ska kunna bedrivas. De lokala föreningarna organiserar i de flesta fall själva rekrytering och utbildning av nya vittnesstöd och olika vidareutbildningsinsatser. Varje lokal vittnesstödsverksamhet ska ha en samordnare som utöver att samordna verksamheten internt även fungerar som kontaktperson gentemot domstolen, andra myndigheter och ideella organisationer. De flesta vittnesstödssamordnare verkar inom en förening och utför då sitt uppdrag för föreningens räkning. Föreningens styrelse har det yttersta ansvaret för den lokala verksamheten.

2. GRUNDLÄGGANDE KRAV FÖR ATT BEDRIVA VITNESSTÖDSVERKSAMHET

För att kunna bedriva vittnesstödsverksamhet av god kvalitet behöver verksamheterna som minst uppfylla följande krav.

- Ideella föreningar som bedriver vittnesstödsverksamhet ska ha stadgar och en styrelse samt kunna redovisa en verksamhetsberättelse och årsredovisning.
- Verksamheten ska ha vittnesstöd som har godkänd grundutbildning, har skrivit på tystnadslöfte och vidareutbildas kontinuerligt.
- Verksamheten ska ha en vittnesstödssamordnare.
- Verksamheten ska vara tillgänglig via telefon, post och i möjligaste mån också via e-post.
- Verksamheten ska ha som mål att finnas tillgänglig vid alla brottmålsförhandlingar i tingsrätten och hovrätten.
- Verksamheten ska redovisa statistik en gång per år till Brottsoffermyndigheten.

Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket ska göra en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas om de grundläggande kraven inte uppfylls.

3. VITNESSTÖDETS ROLL OCH UPPGIFTER

Ett vittnesstöd är en ideellt verksam person som finns i domstolens lokaler och erbjuder vittnen och målsägande medmänskligt stöd och praktisk information i samband med huvudförhandling. Det kan röra sig om att vid behov förklara hur en huvudförhandling går till, vem som gör vad i rätssalen eller var vittnet eller målsäganden ska sitta. Vittnesstöd ska erbjudas till alla målsägande och vittnen, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Vittnen på såväl målsägandens som den tilltalades sida ska omfattas av vittnesstödet. Dessutom gäller följande.

- Vittnesstödet får lyssna när brottsoffret eller vittnet vill berätta om sina känslor kring den rättegång de ska medverka i. Vittnesstödet får aldrig kommentera eller ta ställning till det ärende som rättegången rör. Det är av yttersta vikt för rättssäkerheten och förtroendet för vittnesstödsverksamheten.
- Vittnesstöden ska utföra sitt uppdrag i direkt samband med förhandlingstillfället. Uppdraget är att i första hand ge information och stöd till målsägande och vittnen inför förhandlingen och vid behov kan vittnesstöden också hjälpa till direkt efter förhandlingen. Ibland framför målsägande och vittnen önskemål om att vittnesstödet ska sitta med inne i rätssalen under förhandlingen. Det finns ingenting som hindrar att ett vittnesstöd är med som åhörare under en förhandling, men det ska endast ske i mån av tid och inte prioriteras.
- Vid behov ska vittnesstödet kunna hänvisa målsägande och vittnen vidare till social, juridisk, psykologisk eller medicinsk expertis eller annat ideellt stöd.

- Vittnesstödet ska bära en ”namnbricka” eller liknande med texten *Vittnesstöd* så att det tydligt framgår att han eller hon representerar vittnesstödsverksamheten.

4. VITNESSTÖDSSAMORDNARENS ROLL

Varje förening som bedriver vittnesstödsverksamhet ska ha en vittnesstödsamordnare. Han eller hon kan arbeta ideellt men också vara anställd av föreningen. Samordnaren har en central roll för att vittnesstödsverksamheten ska fungera. Till samordnarens viktigaste uppgifter hör att:

- få den löpande verksamheten att fungera, bl.a. genom att boka in vittnesstöd på arbetspass i domstolen i samband med brottmålsrättegångar, rekrytera nya vittnesstöd, anordna utbildningar samt planera och genomföra kvalitetshöjande projekt,
- leda och stödja vittnesstödsgruppen, bl.a. genom att anordna vittnesstödsträffar och ha en handledande roll,
- finnas tillgänglig, i den utsträckning som är rimlig utifrån lokala förutsättningar, för att t.ex. ge information om verksamheten via telefon eller e-post till dem som har frågor och
- se till att statistik förs över verksamheten och rapportera den till Brottsoffermyndigheten (se mer information under avsnitt 13).

Samordnaren ska inte bara fungera som kontaktperson inom vittnesstödsgruppen, utan också externt gentemot domstolen, allmänheten och andra aktörer, såsom åklagare och advokater. Det är även av betydelse att samordnaren har en god insyn i den egna verksamheten, t.ex. genom att själv regelbundet vara vittnesstöd.

5. REKRYTERING

Vittnesstödsverksamheten är helt beroende av tillgång till ideella vittnesstöd. En genomtänkt rekryteringsprocess behövs för att nå målet att erbjuda vittnesstöd vid alla brottmålsförhandlingar i tingsrätt och hovrätt. Vilka metoder som är effektiva för att rekrytera vittnesstöd kan variera mellan olika verksamheter, varför den lokala verksamheten själv bör utforma sin egen rekryteringsprocess utifrån lokala förutsättningar och behov. Gemensamt för alla vittnesstödsverksamheter gäller följande.

- Verksamheten bör vid rekrytering ha mångfald som målsättning och eftersträva en blandad grupp bland annat när det gäller kön, ålder och etnisk tillhörighet.
- För att på bästa sätt kunna utföra sitt uppdrag ska ett vittnesstöd ha god självkänedom, gott omdöme, empatisk förmåga, vara en god lyssnare, socialt kompetent och kunna informera klart och tydligt. Vittnesstödet ska ha fyllt 18 år och kunna avsätta den tid som behövs för uppdraget. Dessutom ska vittnesstödet ha bearbetat eventuella egna upplevelser av utsatthet för brott.
- Under rekryteringsprocessen ska vittnesstödsrollen beskrivas på ett tydligt sätt.
- Ett längre samtal eller en intervju ska genomföras med varje blivande vittnesstöd för att få en uppfattning om personen är lämplig för uppdraget. Verksamheten beslutar själv när i rekryteringsprocessen det är lämpligt att ha ett sådant samtal.
- För att få vara verksam ska en person som vill bli vittnesstöd visa upp ett utdrag ur belastningsregistret. Det blivande vittnesstödet beställer själv utdraget, tar med sig det öppnade kuvertet och öppnar det tillsammans med vittnesstödsamordnaren. Utdraget ska sedan lämnas tillbaka till det blivande vittnesstödet.

- Förekommer den som vill bli vittnesstöd i belastningsregistret rekommenderas stor restriktivitet i att anlita denna. När verksamheten känner osäkerhet kring bedömning av en uppgift i belastningsregistret bör kontakt tas med Brottsofferjourenas Riksförbunds eller Brottsoffermyndighetens kontaktpersoner för vittnesstödverksamheten.

6. UTBILDNING

För att förbereda den som vill bli vittnesstöd för sitt uppdrag ska personen genomgå en grundutbildning. Utbildning kan anordnas av lokal brottsofferjour, regionala sammanslutningar av brottsofferjourer eller av annan förening eller verksamhet som uppfyller de grundläggande kraven (se avsnitt 2). För utbildning gäller följande.

- Utbildningsmaterial rekommenderat av Brottsoffermyndigheten eller Brottsofferjourenas Riksförbund ska användas.
- Samtliga kunskapsområden i utbildningsmaterialen ska ingå i utbildningen. Den som vill bli vittnesstöd ska därför delta under hela utbildningen. Uppstår situationen att ett blivande vittnesstöd får förhinder att delta under någon del av utbildningen, får vittnesstödssamordnaren och personen i fråga komma överens om hur de missade utbildningsavsnitten kan fullgöras. Utbildningen ska också innehålla minst ett besök vid en brottmålsförhandling och introduktion i uppdraget på plats i tingsrätt av samordnaren eller ett erfaret vittnesstöd. Denna introduktion/praktik bör omfatta minst två halvdagar, då vittnesstödet har sina första egna kontakter under handledning av ett erfaret vittnesstöd eller samordnaren.

- När vittnesstödet har genomfört sin utbildning och introduktion är det lämpligt att ansvariga för verksamheten bekräftar detta genom någon form av dokument, till exempel vittnesstödsbevis, diplom eller intyg.

7. TYSTNADSLÖFTE

Vittnesstöden kommer genom vittnesstödsuppdraget att få inblickar i människors liv och personliga förhållanden. För att behålla ett förtroendefullt samarbete med målsägande, vittnen och domstolen är det grundläggande att det som sägs inte förs vidare. Inom den ideellt bedrivna vittnesstödsverksamheten gäller inte sekretesslagen. Vittnesstöden ska därför i stället underteckna ett tystnadslöfte som är moraliskt bindande men inte juridiskt. Av tystnadslöftet ska följande framgå.

- Vittnesstöden lovar att aldrig föra vidare information om målsägande och vittnen till obehöriga. Innebörden av detta är att det är förbjudet att föra vidare information utanför den lokala vittnesstödsverksamheten utan samtycke från de berörda.
- När vittnesstödet avslutar sitt uppdrag är han eller hon fortfarande bunden av tystnadslöftet beträffande uppgifter som framkommit under uppdragstiden.
- Om tystnadslöftet inte respekteras kan det skada berörda målsägande och vittnen och förtroendet för verksamheten. Ansvariga för den lokala verksamheten ska då skilja vittnesstödet från sitt uppdrag.

När samtalet med vittnesstödet rör personliga förhållanden ska vittnesstödet informera vittnet, målsäganden eller den anhöriga om tystnadslöftet och dess innebörd.

8. SAMARBETE

Ett gott samarbete mellan domstolarna och verksamheterna är en grundförutsättning för att vittnesstödsverksamheten ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Domstolens kontaktperson och vittnesstödssamordnaren bör därför träffas regelbundet. För att tydliggöra formerna för och förväntningarna på verksamheten vid respektive domstol är det önskvärt att de enskilda domstolarna och verksamheterna också upprättar skriftliga lokala riktlinjer rörande verksamheten. Brottsoffermyndigheten ska tillhandahålla en mall för vad sådana riktlinjer kan innehålla.

Det finns också andra aktörer som kommer i kontakt med vittnesstödsverksamheten under en rättsprocess. Det är viktigt att aktörer som åklagare, försvarsadvokater och målsägandebiträden i möjligaste mån får fortlöpande information om vittnesstödsverksamheten, bland annat vem som är vittnesstödssamordnare och vem som är domstolens kontaktperson för vittnesstödsverksamheten.

9. VITNESSTÖDSRUM

Domstolarna bör tillhandahålla lämpliga lokaler för vittnesstödsverksamheten. Rummen ska i första hand vara lämpade för att ta emot vittnen och målsägande. Om så är möjligt och lämpligt bör det även finnas en mindre arbetsplats i rummen. Det är önskvärt att rummen är trivsamma och väl utrustade för sitt ändamål.

10. SÄKERHET

Det är av vikt att vittnesstöden känner sig trygga i domstolarnas lokaler. Med hänsyn till detta ska domstolen informera vittnesstödsverksamheten om larm/möjligheter att tillkalla hjälp i vittnesstödsrummen samt om brandskydd och utrymning.

Vittnesstöd och vittnesstödsamordnare som är medlemmar i brottsofferjourer omfattas genom sitt medlemskap av ett kollektivt försäkringsskydd (gruppolycksfallsförsäkring) under sitt uppdrag. Vittnesstöd och samordnare som utbildats av Brottsoffermyndigheten omfattas av försäkringen Särskilt personskadeskydd som Kammarkollegiet tillhandahåller och som myndigheten ingått för deras räkning. Verksamheter som varken omfattas av brottsofferjourens eller Brottsoffermyndighetens försäkringar bör teckna en försäkring som omfattar vittnesstöden och samordnaren under deras vittnesstödsuppdrag.

11. LEDNING OCH STÖD

För fortsatt motivation och utveckling är det centralt att vittnesstöden får det stöd i arbetet som behövs samt uppskattning och bekräftelse på att de gör en viktig insats. Målsägande och vittnen som vittnesstöden möter kan vara traumatiserade och en del möten kan vara påfrestande även för vittnesstöden. Verksamheten ska därför kunna erbjuda ledning och stöd i form av att:

- vittnesstödsamordnaren anordnar och leder regelbundna vittnesstödsträffar, där vittnesstöden får utbyta erfarenheter och delta i planeringen av verksamheten,
- vittnesstödsamordnaren uppmärksammar vittnesstödens behov av vägledning. Vittnesstöden ska kunna diskutera

med samordnaren om de känner sig osäkra i något avseende,

- vittnesstödssamordnaren efterfrågar årligen eller terminsvis vittnesstödens vidareutbildningsbehov. Vittnesstöden bör årligen delta i erbjuden vidareutbildning för att uppdatera sina kunskaper och utveckla sin kompetens,
- vittnesstödssamordnaren följer upp verksamheten lokalt och fångar upp vittnesstödens synpunkter, t.ex. genom medarbetarsamtal och
- verksamheten rekommenderas att visa uppskattning för vittnesstödens insatser på sätt som verksamheten finner lämpliga, till exempel genom en jullunch eller utflykt.

12. FINANSIERING AV VITNESSTÖDSVERKSAMHETEN

En betydande del av vittnesstödsverksamheten finansieras genom bidrag från Brottsofferfonden. Det finns tre olika typer av bidrag att söka från fonden.

- Brottsofferjourer kan ansöka om ett mindre verksamhetsbidrag för den verksamhet som organisationerna bedriver. Bidraget kan exempelvis användas till inköp av arbetsmaterial, lokalhyra och telefonkostnader.
- Organisationer med vittnesstödsverksamhet kan ansöka om ett särskilt vittnesstödsbidrag, pengar som ska komma vittnesstöden till godo. Det kan t.ex. avse att vittnesstöden får ersättning för resekostnader, lunch eller andra utgifter i samband med vittnesstödsuppdraget. Det kan också röra sig om stimulerande aktiviteter som studiebesök eller en jullunch. Bidragets storlek bestäms utifrån vittnesstödsverksamhetens omfattning.

- Om föreningen planerar att genomföra något utöver den löpande verksamheten kan den ansöka om projektbidrag för det. Det kan t.ex. gälla grund- eller vidareutbildning för vittnesstöd, vittnesstödsträffar, utvecklings- och kvalitetsarbete, utåtriktade arrangemang eller framställning av informations- och utbildningsmaterial. En organisation har också möjlighet att ansöka om medel för att anställa en vittnesstödssamordnare.

Ansökan om verksamhetsbidrag och vittnesstödsbidrag kan göras en gång per år, medan ansökan om projektbidrag kan göras två gånger per år. Beviljade projektbidrag måste redovisas till Brottsofferfonden. För mer information om Brottsofferfonden, se www.brottsoffermyndigheten.se/brottsofferfonden.

Det kan även finnas möjlighet till bidrag från andra håll. Utöver bidragen från Brottsofferfonden hade en dryg tredjedel av vittnesstödsverksamheterna år 2009 andra bidrag, oftast från kommunen. Varken Domstolsverket eller domstolarna kan ge ekonomiskt bidrag till vittnesstödsverksamheten.

Att arbeta ideellt som vittnesstöd medför i många fall kostnader som parkeringsavgift och bussbiljett. Varje verksamhet beslutar om utgiftsersättning till vittnesstöd utifrån lokala förutsättningar och behov. Principen att det frivilliga arbetet inte ska medföra egna utgifter ska vara vägledande.

13. VERKSAMHETSUPPFÖLJNING

För att säkerställa att vittnesstödsverksamheten håller god kvalitet och utvecklas krävs kontinuerlig verksamhetsuppföljning. På nationell nivå sker detta bl.a. genom Brottsoffermyndighetens årliga kartläggning. Genom resultaten av denna får myndigheten en bild av hur verksamheten fungerar och kan vidta åtgärder om behov av förbättring finns. Det är också viktigt att verksamhetsuppföljning sker lokalt, t.ex. genom att vittnesstödsverksamheten och domstolen har regelbundna avstämningar av sitt samarbete.

Varje vittnesstödsverksamhet ska en gång per år lämna in statistikuppgifter till Brottsoffermyndigheten rörande den lokala verksamheten. Statistiken används av Brottsoffermyndigheten och Brottsofferjourernas Riksförbund för att få en bild av hur omfattande vittnesstödsverksamheten i Sverige är och för att Brottsofferfonden ska kunna fördela vittnesstödsbidraget på ett rättvist sätt. Det är obligatoriskt att skicka in statistikuppgifter för att kunna beviljas vittnesstödsbidrag. Statistikuppgifterna är en av flera faktorer som tas i beaktande vid bedömningen. För Brottsofferjourernas Riksförbund är det angeläget att sammanställa information om den verksamhet som förbundets medlemmar har. Riksförbundet använder statistiken från vittnesstödsverksamheten för att informera politiker, andra myndigheter och donatorer/sponsorer om omfattningen av brottsofferjourernas stödinsatser.

Brottsoffermyndigheten och Brottsofferjourernas Riksförbund har gemensamt utformat en statistikblankett som började användas 2009. Det är vittnesstödsamordnarens ansvar att se till att statistiken fylls i av vittnesstöden efter avslutade arbetspass och att blanketten sammanställs och skickas till Brottsoffermyndigheten.

14. OM PROBLEM UPPSTÅR

Den utvärdering av vittnesstödsverksamheten som Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket gjorde 2008 visade att verksamheten i stort fungerar mycket bra. Samtidigt är det naturligt att problem kan uppstå i en verksamhet. I första hand bör man vända sig till kontaktpersonen vid respektive myndighet eller organisation vid frågor eller behov av stöd. Brottsoffermyndigheten, Domstolsverket och Brottsofferjourernas Riksförbund har ett nära samarbete, vilket innebär att man kan få hjälp att komma vidare med sin fråga oavsett vem som kontaktas.

Vittnesstödsamordnarna bör ta emot och behandla synpunkter från den egna vittnesstödsgruppen. Dessutom bör samordnaren ta emot och behandla synpunkter från domstolen och andra aktörer i domstolen, liksom brukare som inte är nöjda. Det kan röra sig om synpunkter på bemötandet från enskilda vittnesstöd eller klagomål på verksamhetens insats generellt. Samordnaren bör därefter behandla ärendet med den egna föreningens styrelse eller motsvarande.

Brottsofferjourernas Riksförbund ger stöd till sina medlemsföreningar om vittnesstödsverksamheten. Brottsofferjourernas Riksförbund tar också emot synpunkter på verksamheten av vittnen, målsägande eller andra som vill påtala missförhållanden. Vid klagomål på hur verksamheten fungerar lokalt är riksförbundets rutin att genom kontakt med ansvariga på den lokala jouten försöka utreda vad som hänt och finna lösningar så att eventuella missförhållanden upphör.

Vid synpunkter på vittnesstödsrummens utformning eller den information som domstolarna förmedlar på olika sätt, bör aktuell **domstol** kontaktas. **Domstolsverket** kan kontaktas vid samarbetsproblem med en domstol eller vid frågor som mer generellt rör de praktiska förutsättningarna för vittnesstödsverksamheten vid domstolarna.

Brottsoffermyndigheten har det övergripande ansvaret för vittnesstödsverksamheten och kan därför alltid kontaktas vid synpunkter på verksamheten eller för stöd. Samordnare vid de verksamheter som drivs på annat sätt än via en brottsofferjour kan få motsvarande stöd från myndigheten som Brottsofferjourernas Riksförbund ger sina lokala brottsofferjourer rörande vittnesstödsverksamheten. Det kan exempelvis handla om att ge råd vid frågor rörande personlig lämplighet för blivande vittnesstöd.

KONTAKTUPPGIFTER

Brottsoffermyndigheten

Telefon, vxl: 090-70 82 00

E-post: registrator@brottsoffermyndigheten.se

Domstolsverket

Telefon, vxl: 036-15 53 00

E-post: domstolsverket@dom.se

Brottsofferjourernas Riksförbund

Telefon, vxl: 08-644 88 00

E-post: riks@boj.se

Aktuella direktnummer och e-postadresser till kontaktpersonerna vid respektive organisation/myndighet finns på www.brottsoffermyndigheten.se/vittnesstod.

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN

Box 470, 901 09 Umeå
E-post: registrator@brottsoffermyndigheten.se
www.brottsoffermyndigheten.se

i samarbete med

DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

BOJ
BROTTSOFFERJOURERNAS
RIKSFÖRBUND